

Naročnina za Jugoslavijsko: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23, Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27, Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.950.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 28. julija 1939

Cena posamezni številki din 150

Zazidani milijoni

Skoraj vsak dan beremo o kaki novi palači, ki se namerava ali ki se že zida iz javnih sredstev. Celo posojila se najemajo v ta namen in ne le to, tudi nekateri fondi morajo služiti v to, da se zgradi nove palače.

Prav gotovo nismo proti temu, da se naša mesta oplešajo s palačami. Toda vse ob svojem času. Palače se zidajo takrat, kadar je denarja v izobilju, kadar ima ljudstvo že najnujnejše stvari urejene. Palače so luksuz in zato ne smejo imeti prednosti pred stvarmi, ki so za ljudsko zdravje, za zboljšanje prometa, za ureditev žitnih polj itd. primarne važnosti.

A pri nas imamo vse polno stvari, ki so prav gotovo stokrat važnejše kakor vse palače. Opozorjamo tu le na velikansko škodo, ki jo povzročajo pri nas skoraj redne vsakoletne povodnji. Ali ne bi bilo bolj pravilno in gospodarsko bolj utemeljeno, če bi za drag denar, ki ga dajemo za palače, raje najprej uredili naše reke? Na ta način bi dobro naložili svoj denar, ker bi kmetovalca obvarovali pred škodo, ki jo ima zaradi povodnji in prihranili državi ono izgubo, ki jo ima zaradi odpisov davkov in podpor, ki jih mora dati poplavljenec. Z eno samo regulacijo rek bi dostikrat že v enem letu mogli prihraniti denar za eno palačo.

In naše čestno omrežje! Ali ni naravnost kričeče neskladje, če se bahamo s palačami, naše ceste pa so v stanju, da trpi živina, da trpi trgovina in da beže iz naše dežele tuji avtomobilisti? Dobro ceste in dobre železnice so pogoj gospodarskemu napredku. Ustavimo najprej ta pogoj in imeli bomo tudi denar za palače.

Saj ni rečeno, da se sploh nobena palača ne bi smela zidati, toda pri nas je nastala manija, da mora vsak urad, zlasti če leži v Beogradu, imeti svojo palačo. Ali ni že več ko smešno, če je bilo prvo delo banovine, ki velja kot visoko pasivna, da je zazidala v bansko palačo nad 60 milijonov din? Vsi dohodki te banovine niso znašali na leto toliko, vse njeno prebivalstvo živi na silno nizki življenjski stopnji, banovina pa paradira s palačo, ki si je niti finančno mnogo močnejše banovine ne morejo dovoliti.

Palače so lepe stvari, toda čisto neproduktivne in večinoma ne pomenijo niti prihranka na najemninah. Takle veljale neke palače tudi 100 milijonov din in več, a najemnina prostorov prav gotovo ne bi veljala 4 milijone din. Navadno je še celo tako, da pomeni nova palača ne le zatišje, temveč je treba še vsako leto za vzdrževanje palače nekaj doplačevati. Zidanje palač je tako za naše gospodarstvo gladka izguba.

Ta izguba je tem težja, ker je notorično, da nam kapitala primanjkuje tudi za najpotrebnejša podjetja. Tujcem prepuščamo, da grade ta podjetja, mi pa zidamo palače. Tujci imajo potem od podjetij velikanske dobičke, mi pa od palač samo to, da se z njimi bahamo in plačujemo vzdrževalne stroške. Ali je še mogoče bolj napako gospodarstvo? Istočasno, ko se šopirimo s palačami, pa ni de-

narja za bolnišnice, za šole, za cenena delavska stanovanja, za stavbe, ki bi bile v korist ljudskemu zdravju in ljudski naobrazbi!

Ko zazidujemo denar v palače, pa naši podjetni ljudje zaman iščejo cenениh posojil za podjetja, ki bi dvignila našo gospodarsko silo, ki bi povečala zaslužek lju-

di! Za take koristne stvari ni denarja, ker nam je reprezentanca važnejša.

Ponavljamo: Ne zahtevamo, da se sploh ne bi smela zidati nobena palača, temveč zahtevamo le to, da se v palače zazidava le toliko denarja, kolikor je v skladu z našim narodnim dohodkom. Če se ta povečuje, potem naj se se-

zida tudi kaka palača, če pa je narodni dohodek padel, kakor je padel naš po gospodarski krizi, pa se v palače ne bi smel zazidavati noben denar. Še zlasti pa ne takrat, kadar je davčni vijak tako napet, kakor je danes. Z zazidavanjem denarja v le reprezentativne palače je treba na vsak način nehati!

svobodi. To svoboda je privabila v Svico iz drugih dežel sposobne ljudi, ki so dvignili njeno produktivno silo. Švicarji pa so znali tudi svobodno živeti in zato so drug drugega spoštovali, niso se pa med seboj preganjali, kakor delamo to mi.

Znali pa so si tudi urediti svoje notranje življenje, da je mogla skoraj vsaka dolina, vsako mesto živeti po svoji tradiciji, po svojih navadah, kljub temu pa je bila za zunanji svet Svica vedno enota, ki je znala svojo svobodo braniti proti vsakomur. Sporazum so Švicarji že davno sklenili, a ta sporazum tudi vedno spoštovali.

Kot svobodna dežela pa Švicarji tudi niso poznali ne centralizma ne birokratizma. Nesmiselni predpisi niso ovirali njih podjetnosti, temveč se je ta pospeševala na vsej črti. Pravice slehernega Švicarja so bile vedno spoštovane, prav tako pa vsakega naroda in vsake veroizpovedi. In zato ni v Švici narodnostnih ne verskih bojov, pa čeprav žive v Švici Nemci in Italijani, Francozi in Retoromani, protestanti in katoliki. Švicarji so znali vzgajati v svojih ljudeh ono strpnost, ki je podlaga medsebojnega spoštovanja in brez katere ni miru v deželi.

Naša država ima večja naravna bogastva ko Svica, ni odrezana od morja, je večja in mogočnejša, ima enako velike naravne lepote in mogla bi nuditi svojim državljanom vsaj takšno blagostanje ko Svica svojim.

A zakaj ga ne nudi?

Zakaj?

Kaj zmore mal narod

Primer Švice

V Curihu so priredili letos Švicarji veliko in silno posrečeno državno razstavo, ki daje popoln pregled o delu Švice ter njenem gospodarskem in kulturnem pomenu. Hkrati pa je ta razstava vzpodbuden primer, kako si more tudi mal narod ustvariti lepo blagostanje, pa čeprav živi na zemlji, ki ni posebno rodovitna. Naj navedemo le nekaj podatkov s silno posrečene razstave.

Površina Švice znaša okoli 42 tisoč km², od katerih pa odpade velik del na visoki alpski svet, ki je čisto neproduktiven. Zato pridelava Svica le eno četrtno žita, ki ga potrebuje. Tudi druga naravna bogastva Švice niso velika. Ima sol, asfalt, nekaj antracita in ne posebno velika ležišča hematita in mangana. Zato mora uvažati surovine in živila, celo les in papir, celo vrsto kovin, a tudi gotovih izdelkov. Poleg tega pa je Svica oddaljena od morja, da mora vse uvažati skozi druge države. A kljub temu živi prebivalstvo Švice zelo dobro.

Vsega prebivalstva ima Svica 4.200.000, pol milijona Švicarjev pa živi v tujini.

Po poklicih se deli švicarsko prebivalstvo takole: Zaposlenih je:

v osnovni proizvodnji (kmetijstvu) 22%,
industriji in trgovini 55%,
gospodinjstvu 9%,
upravi in svobodnih poklicih 5%,
gostinstvu 5%,
prometu 4%.

V posameznih gospodarskih panogah je:

	podjetij	namešč.
kmetijstvu	220.000	420.000
industriji (8000 tovarn) in obrtu	110.000	870.000
trgovini, bankah (okoli 1000); zavarovalnicah	60.000	190.000
gostinstvu (7000 hotelov)	30.000	100.000
gospodinjstvu		180.000
javni upravi in svobodnih poklicih		100.000
prometu in transportu	10.000	90.000

Mala in agrarno pasivna Svica ne more živeti od kmetijstva. Glavni zaslužek ji dajejo industrija, obrt, trgovina in denarništvo. In te panoge dajejo Švici dober in bogat zaslužek in zato je življenjska raven v Švici tako visoka, kakor le v najnaprednejših in najbogatejših državah. To dokazuje tudi to, da ima mala Svica

9 univerz in 35 ljudskih univerz

ter celo vrsto drugih strokovnih šol.

Agrarno pasivna Svica, ki pridelava le 75% nje potrebnih živil, ve ceni važnost ljudske prosvete. Zato izdaja za šolstvo in naobrazbo velike zneske, zato pa je

tudi usposobila svoje prebivalstvo za kvalitetno delo, ki se v industriji in v vsem gospodarstvu vedno bolj uveljavlja. Zato so tudi švicarski izdelki na glasu, zato se lahko izvažajo in zato je Svica dosegla, da živi ena četrtnina njenega prebivalstva od izvoza.

Industrijski razvoj Švice se seveda ni nakrat začel, ker ni mogoče industriji kar naenkrat izbiti iz tal. Industrija potrebuje kvalificirano delavstvo in v današnjih časih celo visoko kvalificirano ali pa je nekonkurenčna. Samo pri nas si delamo to iluzijo, da je mogoče ustanjavljati nove industrije le s kapitalom in da je zato mogoče v par letih vso okolico Beograda industrializirati. Pri takšnem naziranju pač ni čudno, če pripada našemu delavstvu le žalostni položaj črnorabočih.

Početki švicarske industrije segajo globoko nazaj in prva bombazna industrija je bila v Švici že l. 1367., kar je dokazano z listinami.

Francoski begunci, ki so bili preganjani zaradi vere, so prinesli v Svico l. 1690. proizvodnjo muselinov.

Italijanski verski begunci so l. 1533. uvedli v Švici izdelovanje baržuna, barvanje svile in druge tekstilne industrije.

Hugenoti iz Francije so seznanili Švicarje s svilenjo industrijo. Svoboda Švice je privabila ljudi, ki so potem dali Švici nove možnosti zaslužka.

Svica pa je znala tudi stare industrije vedno spopolnjevati in prilagoditi okusu in potrebam kupecv in ni puščala, da so stare industrije in obrti umirali.

Industrija platna je obstajala v Švici že v 12. stoletju in zaposluje še danes v 34 tovarnah 3400 delavcev. Tudi pri nas so že davno izdelovali platno, danes pa je ta obrt čisto propadel.

Navajali bi lahko še cele strani o razvitosti švicarske industrije in obrta, toda naš prostor je za to preveč omejen. Zato navajamo le nekaj posebno poučnih primerov.

Vsak deseti Švicar dobi svoj kruh v industriji ur. l. 1937. je izdelala Svica 24 milijonov ur, vsako sekundo 160 ur. Ves svet kupuje švicarske ure in vse prečiščijske rekorde za ure ima Svica. Nobena država ne more Švici vzeti primata za ure.

A ne le v fini mehaniki je Svica vodilna, tudi v težki industriji. Največja lokomotiva na svetu je razstavljena na razstavi v Curihu in v Švici je bila ta lokomotiva izdelana. Hkrati z njo pa je razstavljen tudi najmanjši motor, ki je enako švicarsko delo.

Svicarska strojna in elektroindustrija zaposluje nad 110.000 delavcev. Njena letna proizvodnja je vredna 567 milijonov švicarskih frankov, od tega gre v tujino za 367 milij. šv. frankov! (V Ljub-

ljani pa smo pustili, da je edina strojna tovarna in livarna prenehala!)

Švicarska tekstilna industrija je silno razvita. V proizvodnji umetne svile je Svica za Japonsko na 2. mestu svetovne produkcije.

70 švicarskih tovarn za čevlje zaposluje 12.000 delavcev, ki izdelajo na leto 10 do 11 milijonov parov čevljev, od katerih se na leto izvozi 1—2 milijona parov. Kako pa smo mi pospeševali domačo industrijo čevljev in kako jo še pospešujemo!

Švicarska poljištvna industrija zaposluje 11.000 ljudi, tobačna industrija 7500 itd., itd.

Naj ti primeri zadostujejo, saj že ti dokazujejo, da si more tudi mal narod priboriti svoje mesto na soncu, če seveda prav dela in če hoče delati.

Nauk Švice

Da pa je Svica vse to dosegla, se ima predvsem zahvaliti svoji

Nabavite si poslovne knjižice!

Združenja, »Trgovski list«, a tudi Zbornica za TOI, so že ponovno opozarjali trgovce, da mora imeti vsaka zaposlena oseba poslovno knjižico. Samo komercialnim in tehničnim ravnateljem, upravnikom in prokuristom ni treba imeti teh knjižic.

Osrednja uprava za posredovanje dela pa je obvestila pred kratkim Zbornico za TOI, da prejema od raznih strani pritožbe, da mnogi delodajalci in tudi takšni, ki so člani trgovskih združenj, zaposlujejo v svojih obratih pomočnike, vajence in pomožne osebe, ki je

brez teh poslovnih knjižic. S tem se krši uredba o poslovnih knjižicah delavcev in nameščencev z dne 24. marca 1938. Zato opozarja Osrednja uprava za posredovanje dela, da bo prisiljena prijaviti takšne primere kršitve uredbe pristojnim oblastvom, da te nastopijo proti kršiteljem uredbe. Če bi se to zgodilo, potem bodo imeli ovadeni delodajalci ne samo sitnosti, temveč tudi stroške. Zato znova opozarjamo vse delodajalce, da te poslovne knjižice nabavijo. Prosimo tudi vsa združenja, da gledajo na to, da bodo imeli vsi nameščenci poslovne knjižice.

Sezijske takse blejske občine

Akoravno je finančno ministristvo že leta 1938. izdalo razpis, da se občinam nove davščine pod nobenim pogojem ne smejo potrjevati, oz. da se občanom ne smejo nalagati nova bremena, je občina Bled našla po svoji izredni iznajdljivosti poseben vir dohodkov v obliki taks za reklamo, katere plača samo sezijskim trgovcem, drugi stalni trgovci, ki imajo milijonske promete, pa so te takse oproščeni. Višina teh taks se giblje od din 500 do 3000, in to za par mesecev obratovanja. To je za sezijskega trgovca mnogo prevelika obremenitev, ki vrhu tega niti ni upravičena po zakonu. Sezijski trgovci mora itak plačevati občinske doklade, trošarino za živila in za blago, ki ga uvozi. Nikakor ne moremo razumeti, zakaj bi moral plačevati trgovec še tak-

so za reklamo. Reklama itak zahteva od trgovca mnogo izdatkov, od katerih imajo občani že svoje koristi. Če se pa že uvede takšna taksa, potem naj velja za vse. Nemoralno se nam zdi, da pobira občina te takse samo od nekaterih trgovcev, ne pa od vseh. Enaka pravica mora biti za vse, da ne trpi konkurenčna sposobnost le nekaterih. Ali smo mi sezijski trgovci druge vrste državljanji, da nas občina lahko obdaja po mili volji kakega blejskega iznajdljivca? Naprošamo kr. bansko upravo, da nemudoma odpravi te takse in da izda blejski občini nalog, da preneha s prisilnim izterjevanjem teh neopravičenih bremen. Če nekaj dni nam namreč občina grozi z rubežem blaga, ker teh taks nečemo plačati.

Objave VIII. Mariborskega tedna

Nad 200 kmetov in kmetie iz Beke Krajine, Slovenskih gor, Ptujkega polja in Prekmurja v originalnih narodnih nošah in z originalnimi godbami bo nastopilo pod vodstvom znanega strokovnjaka F. Marolta na največji prireditvi letošnjega VIII. MT, na velikem festivalu slovenskih narodnih običajev dne 5. in 6. avgusta. Prikazali bodo večinoma že pozabljene slovenske narodne ples, obrede, igrokaze itd. Prireditve vzbujajo povsod tako veliko zanimanje, da se napovedujejo celo že posebni vlaki. Voznina bo na vseh železnicah polovična.

Razstave VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta bodo pokazale vse najvažnejše industrijske panoge slovenskega Podravja, izdelke vseh vrst obrtnikov in vajencev, pridelke vinogradnikov, 20 let slovenskega gledališča v Miriboru, narodno-obrambno delo na severozahodu, tujski promet, gostinstvo, skavtizem, šport, vezenine, male živali, trgovsko blago itd. Od 1. do 17. avgusta polovična vožnja po železnicah.

Zabavne prireditve VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta bodo presegale vse dosedanje. Poskrbljeno je stalno za koncerte, vesele gledališke in kabaretne nastope, športne prireditve in tekme, atrakcije vseh vrst in zabave na velikem, povečanem veseljem prostoru. VIII. MT bo nudil zabavo starim in mladim, tujcem in domačinom, ženskam in moškim od jutra do večera.

Za bivanje obiskovalcev VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta v Mariboru je poskrbljeno vsestransko v hotelih, javnih prenočiščih in zasebnih stanovanjih. Vsak obiskovalec bo našel sobo ali posteljo po svoji želji in po najsohljudnejših cenah. Prav tako je poskrbljeno za najboljšo hrano in pijačo. Nudila se bo najboljša prilika za kopanje na Mariborskem otoku in izlete, po železnicah pa bo od 1.—17. avg. polovična voznina.

Male domače živali morejo nuditi zlasti malemu človeku obilo vsestranskih koristi: meso, krzno, prejo, tkanine itd. Kako jih je treba gojiti in kako izkoriščati njihove produkte, bo pokazala vsem interesentom na najnazornejši in poučnejši način letošnja razstava na VIII. Mariborskem tednu od 5. do 13. avgusta.

Važna panoga narodnega gospodarstva je postalo pri nas zlasti po vojni tudi gostinstvo. Kakor drugi napredni narodi, mu posvečamo tudi mi Slovenci vedno več pažnje in se resno trudimo, da bi ga dvignili na dostojno višino. Zato bo gostinska razstava na letošnjem VIII. Mariborskem tednu od 5. do 13. avgusta ne samo prikaz vsega tega, kar smo že dosegli, ampak tudi najlepši pouk vsem, ki se sami z njim ukvarjajo. Zato opozarjamo na to razstavo vse slovenske gostilničarje, restavrate, kavarnarje itd.

Bat'a je končno le prodril v Madžarsko

Pogajanja, ki jih je vodil Jan Bafa v Budimpešti, da bi smel postaviti na Madžarskem veliko tovarno za obute, so končno vendar privedla do uspeha. Bafa bo smel postaviti novo tovarno, ki bo veljala 20 milijonov pengov. Pri novi tovarni pa bo finančno soudeležena tudi Madžarska trgovinska banka v Budimpešti. Tovarna Bafa bo torej do neke mere nacionalizirana. Vsa prejšnja prizadevanja Bafa, da bi dobil koncesijo za tovarno za čevlje na Madžarskem, so prej propadla zaradi odločnega odpora madžarskih čevljarjev. Sedaj je menda pomagala madžarska banka, da je bila odpor premagan. Stališče Bafa je bilo po pripojitvi delov Slova-

ške k Madžarski nekoliko olajšano, ker je bila v teh krajih že ena tovarna Bafa. Novo tovarno bo postavil Bafa v dolini reke Tise. Tovarna ne bo izdelovala obutve le za Madžarsko, temveč tudi za Bolgarsko in Romunijo. Na ta način bo dobivala Madžarska od nove tovarne tudi devize in menda je v tem tudi eden glavnih vzrokov, da je končno mogel Bafa prodreti tudi na Madžarsko.

Konjunktura angleškega gospodarstva

Po podatkih angleškega trgovinskega ministrstva se je v prvih 3 mesecih t. l. v primeri z

lani povečal indeks proizvodnje jekla in železa od 119,8 na 149,1, indeks izdelave strojev in ladij od 129,5 na 135,1, tekstilne industrije od 114 na 120,7, industrije kože in obutve od 107 na 119,2. V naslednjih mesecih se je proizvodnja še povečala. Tako je samo v aprilu narasla proizvodnja surovega železa od 541.000 na 760.000 ton. V proizvodnji jekla pa se bo dosegla celo rekordna produkcija. Vzrok te konjunkturalne seveda v oboroževanju.

Število zaposlenega delavstva je naraslo že na 11.960.000 ljudi, kar pomeni, da se je število brezposelnih delavcev zmanjšalo za pol milijona. Če bi sedanja kon-

junktura še nekaj časa trajala, mislijo v Angliji, da bo brezposelnost popolnoma prenehala. Zanimivo je tudi to, da se je indeks cen na debelo letos zmanjšal od 121,5, kolikor je znašal povprečno lansko leto, na 117,6—116,9.

Občni zbori

Tovarna sukna »Tekstilana«, d. d. v Kočevju ima redni občni zbor dne 2. avgusta ob 11. dopoldne v posvetovalnici Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani. Delnice je treba položiti vsaj šest dni pred obnim zborom pri blagajni Zadrugne gospodarske banke v Ljubljani.

Toleriranje šušmarjev se mora nehati

Resen apel na nadzorne oblasti

Z dežele prihajajo vedno bolj številne pritožbe, da se šušmarstvo v trgovini in v obrtu vedno bolj širi in da je legalna trgovina zaradi šušmarstva že resno ogrožena. Stalni refren vseh teh pritožb pa je, da se šušmarstvo širi samo zato, ker ga nekatera oblastva na nedopusten način tolerirajo. Znanih nam je že več primerov, ko so bile podane čisto konkretne ovadbe proti raznim šušmarjem, kljub temu pa sreska načelstva niso proti tem šušmarjem nastopila. Takšnega postopanja pač ne moremo označiti drugače kot zavestno sabotažo zakonov, ker zakon šušmarstva ne dovoljuje.

Zato v vsi odločnosti apeliramo na nadzorne oblasti, da napravi temu protipostavnemu toleriranju šušmarstva konec in da pouči vse podrejene oblasti, da morajo šteti davkoplačevalce proti onim, ki se davčni dolžnosti vedoma izogibajo.

Položaj je jasen, da ne more biti bolj. Kdor opravlja v naši državi (in tako je tudi povsod po svetu) trgovski ali obrtniški posel, mora ta posel prijaviti, plačati vse pristojbine, ki so v zvezi z izdajo obrtnega dovoljenja — in ki nikakor niso nizki —, mora plačevati pridobnino, samoupravne doklade in druge davščine, mora pa plačevati tudi članarino za obvezne stanovske organizacije. To so velika bremena, od katerih pa imajo tudi država in samouprava lepe dohodke.

Sušmar pa vseh teh izdatkov nima. Ne plača nobenih pristojbin za obrtni list, ne plačuje pridobnine, ne plačuje nobenih drugih davščin in seveda tudi ne prispevkov za obvezne stanovske organizacije. Šušmar je prst vseh davščin in dočim drugi davkoplačevalci omagujejo pod pezo davčnih bremen, se njega vsi davki sploh ne tičejo. Naravno je, da more zato šušmar uspešno konkurirati z vsakim legalnim trgovcem in vsakim legalnim obrtnikom. Dočim se mora legalni trgovec truditi, da najprej zasluži za davke, je za šušmarja že ta zaslužek čisti dobiček. Pri takšni neenakosti seveda ne more noben legalni trgovec konkurirati s šušmarjem.

A ne samo vseh državnih in samoupravnih davščin je »oprosčen« šušmar, temveč tudi vseh narodnih in socialnih. Če se kdaj koli nabirajo prostovoljni prispevki ali dobitki za to ali ono stvar, vedno je prva pot nabiralec prispevkov in dobitkov v trgovino. K šušmarju pa ne gre nihče, kako tudi, ko pa nima svojega lokala.

Tako živi šušmar na račun celote dobro, dočim legalni obrtnik in legalni trgovec pri vsem svojem vestnem in nevzdržnem delu propadata.

Navadno se misli, da so šušmarji sami velikanski reveži, ki si s šušmarstvom pomagajo naprej, da vsaj nekako shajajo. To pa velja le za nekatere šušmarje, so pa

tudi šušmarji, ki zaslužijo deset-tisoče, ki prodajajo na vagone lesa in na vagone lesnih izdelkov, a kljub temu ne plačajo nobenih davkov in jih kljub temu tolerirajo nekatera oblastva. Takšno toleriranje pa se ne more zagovarjati niti z nobenimi socialnimi razlogi in tudi ne z nobenim usmiljenjem, ker gre tu za nedvomno jasno utajo davkov in za kršitev državljskih dolžnosti. Državni organ, ki pri takšni utaji davkov pomaga, je pač popolnoma pozabil na svojo uradno dolžnost in zato ga naj nadzorna oblast na njo zopet spomni! In temeljito naj ga spomni!

Ker postaja šušmarstvo vedno večje zlo, zato je tudi boj trgovcev in obrtnikov proti šušmarstvu vedno doslednejši. Da se prepreči šušmarstvo v lesni in sadni trgovini, so uvedla nekatera združenja tudi posebne legitimacije za nakupovalce lesa in sadja. Združenja tudi prijavljajo šušmarstva, čeprav pa so te prijave popolnoma konkretne, da jih more vsakdo takoj zagrabiti, pa doživljajo te ovadbe včasih zelo čudno usodo. Dostikrat

se zgodi, da romajo te ovadbe v koš ali pa da se zavrnejo kot neutemeljene, dogodilo pa se je celo to, da se je šušmar odkrito ščitil in da se je mogel s pomočjo oblasti celo maščevati nad onim, za katerega je mislil, da ga je ovadil. Celotno se je že dogodilo, da so se šušmarji oproščali iz strankarskih razlogov.

Tako postopanje ne moremo označiti drugače kot odkrito gaženje zakonov in zato znova apeliramo na nadzorne oblasti, da zaščitijo legalno trgovino in legalno obrt pred šušmarstvom.

Trgovstvo, ki daje državi vse, kar država od njega zahteva, ki plačuje tudi visoke narodne in socialne davke, ne more in ne bo trpelo, da bi se zaradi šušmarjev še naprej gazil zakon. Z vsemi sredstvi bo trgovstvo nastopilo proti šušmarstvu pa tudi proti onim, ki iz zle volje ali pa iz napačne sentimentalnosti ščitijo šušmarje. Zakon morajo spoštovati trgovci in morajo ga spoštovati tudi oblasti. Toleriranje šušmarstva pa je nedvomno nespoštovanje zakona.

Spominski zbornik Slovenije

Te dni je izšel »Spominski zbornik Slovenije«, ki je bil prvotno zamišljen, da bo izšel že lansko leto 1. decembra ob prazniku dvajsetletnice zedinjenja. Toda radi velike obsežnosti dela je prišlo šele sedaj do izdaje tega zbornika, ki naj nam pokaže našo pot v dvajsetih letih življenja v svobodni državi.

Zbornik je bil sestavljen po zamisli dr. Marka Natlačen, bana naše banovine, splošno redakcijo je vodil banski svetnik dr. Joža Kovačič, obsežno delo organizacije in vodstvo uprave Gvido Zupan, uredniki pa so bili: dr. Josip Mal za upravno-politični del, dr. France Stele za kulturni in prosveto ter dr. Jože Lavrič za gospodarski del, pomagali pa so jim pri tem še mnogi drugi soredniki.

V zborniku je sodelovalo 38 avtorjev s prispevki s svojega področja. Avtorji — priznani strokovnjaki na svojem delovnem področju — so obdelali vse panoge našega javnega življenja v zadnjih 20 letih in zbrali ogromno gradivo, ki bo dobro služilo za presojo našega narodnega razvoja v 20 letih. Veliko je bilo panog, v katerih smo napredovali, mnogo je bilo tudi dela zastoj, mnogo pa tudi uspešnih naporov, tako da lahko rečemo v celoti, da smo prišli dober korak naprej v teh 20 letih.

Uvodno besedo za Zbornik je napisal dr. Anton Korošec: Verujemo v svoj narod, za njim pa je podal osnovno zamisel Zbornika ban dr. Marko Natlačen: Zbornik

naj pokaže, kje smo bili Slovenci leta 1918. in kje smo danes.

V prvem delu Zbornika je obdelan upravno-politični razvoj od leta 1918. dalje, zemljepisni uvod je oskrbel prof. Valter Bohinjec, zgodovinski pod naslovom »Slovenci na poti v Jugoslavijo« prof. Silvo Kranjec in »Slovenci v Jugoslaviji« upravo v Sloveniji popisuje Dragotin Trstenjak, banovinske samouprave ban dr. Marko Natlačen, upravo v pravni državi pomočnik bana dr. Stanko Majcen, slovensko pravosodje dr. Vladimir Golia, predsednik apelacijskega sodišča, stanovsko upravo itd.

Izredno obsežen je drugi del Zbornika, ki je posvečen kulturi. Tu so prispevali članke: uvod o kulturi J. Turk, prosveto je obdelal prosvetni oddelek banske uprave, Cene Kranj slovensko tiskarstvo, dr. Melita Pivec-Stele statistični pregled slovenskih publikacij za leta 1919.—1938., France Koblar slovensko leposlovje 1919.—1928, dr. France Ks. Lukman znanost, dr. France Stele slovensko likovno umetnost po vojni, Vilko Ukmar glasbo, dr. Stele je orisal tudi pomen in namen Akademije znanosti in umetnosti, dr. Fr. Ks. Lukman univerzo, France Koblar gledališče, Fr. Baš muzeje, galerije, arhive in spomeniško varstvo in France Koblar radio.

Največji del pa je tretji, ki se bavi z gospodarstvom in socialno politiko. Tu so objavljene naslednje izvirne razprave: Dvajset let našega gospodarstva, Naša kmečka zemlja in gospodarske razme-

re (kmetijski oddelek banske uprave), Razvoj gozdarstva in lovstva (ing. Anton Sivie), Rudarstvo Slovenije (ing. Lojze Zupantič), Nacionalizacija tujega premoženja, O slovenskem podjetniku (Ivan Avenek), Industrija v Sloveniji (dr. Adolf Golia), Dvajset let razvoja slovenskega obrtništva (Janko Traven), Gostinstvo, Domače obrti v Sloveniji, Razvoj trgovine (Fran Sink), Razvoj zaposlenosti v Sloveniji po svetovni vojni (Ivo Lah), Naš promet (dr. ing. Črtomir Nagode), Ceste in hidrotehnična dela (ing. Josip Perenta), Elektrifikacija dravske banovine (ing. Franc Ruch), Slovensko denarništvo (Drago Potočnik), Pregled našega zadrugnega gibanja in stanja (dr. Vlado Valentič), Zasebnoopravno zavarovalstvo v Sloveniji (Ivan Martelane), Dvajset let tujkega prometa v Sloveniji (dr. Rudolf Marn), Državne in samoupravne finance v dravski banovini v l. 1918—1938 (dr. Vladimir Murko), Zdravstveno stanje in demografski podatki (dr. Ivo Pire), Razvoj zdravstvene zakonodaje (Janko Dolžan), Bolnišnice v Sloveniji (dr. Valentin Meršol), Razvoj in delo higienske organizacije v Sloveniji (dr. Ivo Pire), Naše delavstvo in naša zakonodaja (Filip Uratnik), Naše izseljensko vprašanje (Alojzij Kuhar), Gasilstvo in dravski banovini, Zasebna dobrotelost. Dodan je še statistični dodatek, ki ga je sestavil Drago Potočnik.

V četrtem delu so objavljeni opisi nekaterih važnejših kulturnih in gospodarskih ustanov in podjetij. Zaključno besedo pa je napisal dr. Franc Stele.

Skupno obsega Zbornik 703 strani teksta, v katerem je objavljenih še nebroj portretov, slik in grafikonov, tako da čitatelj tudi nazorno lahko vidi razvoj našega narodnega življenja v zadnjih 20 letih. Knjiga je tudi tiskarsko dovršeno delo. Tiskala jo je Jugoslovanska tiskarna, vezala je knjigo Knjigovoznica Jugoslovanske tiskarne, klišeje je izdelal Stanko Dev. Knjiga stane v knjigarnah din 300.—, dočim so jo naročniki dobili v subskripciji po 195 din.

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolila srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Stanje naših kliringov

Naše terjatve proti Nemčiji so se znova zmanjšale, in sicer za 22 milijonov din na 158 milijonov dinarjev. Znova se je zvišal naš dolg Italiji, ki je narasel že na 887 milijona din. Gibanje kliringov kažejo naslednje številke (vse v milijonih din dotične valute):

Aktivni kliringi: 22. VII. 15. VII.

Bolgarska din	1'38	1'38
Nemčija RM	11'05	12'59
Turčija din	17'22	16'75
Spanija pezeta	2'93	2'93
Pasivni kliringi:		
Belgija belg	1'66	1'66
Bolgarska din	1'23	1'14
Italija din	88'78	77'37
Madžarska din	32'52	21'93
Poljska din	23'44	23'76
Romunija din	8'89	11'68
Češko-Morav. K	9'35	16'87
Švica šv. fr.	1'49	1'52

Iz zadrugnega registra

Vpisala se je produktivna zadruga kamnosekov r. z. z. o. j. v Smartnem pri Slovenjem Gradcu.

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Splošna gradbena gospodarska produktivna zadruga »Naprejek« v Celju. Likvidatorji: Franc Stoj, trg. potnik v Celju in Ivan Vrečko, zidar v Celju. Likvidatorja podpisujeta skupno.

Politične vesti

Romunski kralj Karol je prišel na svoji jahti v Carigrad, kjer se bo sestal s predsednikom turške republike ter se bo z njim razgovarjal o sklenitvi črnomorskega pakta in o drugih političnih vprašanjih.

Ob petletnici vzpostavitve rednih diplomatskih stikov med Bolgarsko in Sovjetsko Rusijo je bil na sovjetskem poslanstvu velik sprejem, ki se ga je med drugimi udeležil tudi bolgarski vojni minister Daskalov. Vsi bolgarski listi so o sprejemu obširno poročali ter pri tej priliki ugotavljajo, da je zboljšanje rusko-bolgarskih odnosov za Bolgarsko največje pomena.

Tokijski sporazum se povsod po svetu zelo neugodno komentira za Anglijo. Nemški in francoski listi ga gladko označujejo kot kapitulacijo Anglije pred Japonsko. Kitajci ga označujejo kot izdajstvo in groze, da si bodo znali polskati tudi druge zaveznike ter pri tem mislijo na Sovjetsko Rusijo. Tudi v Ameriki obžalujejo, da je Anglija popustila in minister Hull je podkrepil to stališče z izjavo, da USA še vedno ne priznava dejanskega stanja na Kitajskem. Celo angleško javno mnenje je nejevoljno, ker se boji, da pomeni Tokio nov München.

Neutrlni listi pišejo, da se Angliji zelo motijo, če mislijo, da so s tokijskim dogovorom dosegli, da bodo mogli ostati v vzhodno-azijskem konfliktu popolnoma nevtrlni, ker bodo Japonci postavili nove zahteve. Ta napoved neutrlnih listov se je izkazala kot resnična, ker japonski listi že postavljajo nove zahteve. Tako piše japonski list »Asahi«, da morajo Angliji čisto spremeniti svojo politiko, odpoklicati svojega poslanika na Kitajskem, dopustiti reorganizacijo mednarodnih koncesij, pomagati Japoncem pri blokadi kitajskega ozemlja in uničenju kitajske valute itd. Pa če bi Angliji vse to storili, bodo prišli Japonci z vedno novimi zahtevami.

Kitajci pišejo, da je Anglija s svojim popuščanjem v Tokiju samo ohranila Japonce, da bodo sedaj nastopali še bolj drzno. Zato se Anglija moti, če misli, da bo njeno popuščanje služilo miru. Nadalje izjavljajo Kitajci, da kljub temu svojega boja proti Japoncem ne bodo opustili, temveč se borili še nadalje z vso odločnostjo.

Angleška vlada pa opravičuje tokijski sporazum z naslednjimi razlogi. Pravi, da sta izolacionistična politika Amerike in poraz Roosevelta pri glasovanju o neutrlnitnem zakonu zelo oslabilila pozicijo Anglije na Daljnem vzhodu. Tudi težavni potek pogajanj v Moskvi je silil Anglijo k popuščanju. Zato je Anglija na Daljnem vzhodu popustila, da se bo bolj mogla posvetiti evropskim vprašanjem. Nekaj logike je v teh razlogih in ni izključeno, da bo sedaj Amerika bolj razumela, da je Rooseveltovo stališče pravilno.

Ameriška vlada je odpovedala trgovinsko pogodbo z Japonsko, ki je bila v veljavi že 30 let. Odpoved pogodbe je napravila po vsem svetu silen vtis in vsi listi jo označujejo kot udarec, ki je težko zadal Japonsko. V resnici so tudi takoj padli na svetovnih borzah tečaj japonskih vrednostnih papirjev v znatni meri. Japonci so bili od odpovedi presenečeni. Sedaj pa govore, da tudi ta odpoved ne bo Japonske odvrnila od tega, da uvede na Daljnem vzhodu japonski red. Japonski listi tudi napovedujejo, da bo Japonska silno okrepila svojo mornarico, da bo v Tihem oceanu močnejša od vseh drugih mornaric.

Ameriški listi napovedujejo, da bo Amerika sedaj tudi prepovedala izvoz bombaža, železa, jekla, petroleja in drugih surovin na Japonsko. To bi bil za Japonsko naravnost usoden udarec.

Manevri britanske vojske so se začeli. Pri manevrih sodeluje 130 tisoč mož.

Angleško mornariško ministrstvo je kupilo 90 ribiških ladij, ki jih bo preuredilo v pomožne ladje, zlasti za boj proti podmornicam.

Sedaj tudi Nemci priznajo, da je Gdansk militariziran. Kakor pa je dejal nar. soc. voditelj Gdanska Forster, se je to zgodilo samo zato, da ne bi mogli Poljaki nenadoma zasesti Gdanska. Vendar je smešno misliti, da bi Gdansk hotel napasti Poljsko, pravi Forster. Vendar pa stvar le ni tako smešna.

Nekateri francoski listi poročajo, da se je general Franco odločil za obnovo monarhije. Z njegovo vednostjo se je udeležil sestanka monarhistov v Lausanni vojvoda Mavarski, ki je eden najbolj uglednih španskih monarhistov. Kralj Alfonso je baje odgovoril generalu Francu na njegovo pismo, da je pripravljen zopet prevzeti oblast v

Spaniji, če se večina španskega naroda izjavi s plebiscitom za njega. Z druge strani pa prihajajo vesti, da se ni tako gotovo, če se bo odločil gen. Franco za monarhijo.

Nasprotje med španskimi falangisti in monarhisti je nastalo predvsem zaradi različnega stališča obeh taborov glede bodoče španske zunanje politike. Falangisti hočejo, da se Španija popolnoma nasloni na os Rim-Berlin, dočim so monarhisti za ohranitev španske nevtiralnosti. Monarhisti so tudi za angleško orientacijo španske zunanje politike.

Gen. Quipeo de Llano je sprejel mesto španskega veleposlanika v Argentini.

General Franco je izvedel reorganizacijo španske armade. Ta bo imela odslej v Španiji osem korov po 2 diviziji, maroške čete 2 kora, pri čem na Kanarskih in Balearskih otokih pa ni sprememb. Vojaška služba bo trajala dve leti. Sedaj ima Španija pod orožjem 300.000 mož.

Združitev Transjordanije, Sirije in nekih delov Palestine pripravlja baje Anglija, kakor poročajo egiptski listi. Z združitvijo naj bi nastala država, ki bi mogla uspešneje braniti francosko-angleške interese v sredozemskem morju.

Sovjetska vlada je japonski protest zaradi kršitve pravic japonskih podjetij na Sahalinu zavrnila, ker so podjetja kršila dogovor in ker sovjetska vlada absolutno zahteva, da tudi japonska podjetja spoštujejo sovjetske zakone.

Komunistični časopisi iz Vladivostoka poročajo, da se Japonci v Mandžuriji mrzlično pripravljajo na vojsko z Rusijo. V zadnjih treh letih so napravili Japonci v Mandžuriji 5000 km novih železnic in 20 tisoč kilometrov novih cest. Sedaj je v Mandžuriji 450.000 japonskih vojakov. Poleg tega imajo Japonci tu velikanske zračne sile. Ruski listi pišejo, da bodo Japonci po sklenitvi sporazuma z Vel. Britanijo udarili proti Rusiji, da ji ugrabijo vzhodno Sibirijo. — Seyeda pa tudi sovetji ne gledajo te japonske priprave s prekrizanimi rokami.

Eskadra japonskih rušilcev je dobila povelje, da odpluje proti Sahalinu. Baje bodo skušali blokirati rusko obalo Sahalina, če sovjetska vlada ne bi preklcala svojih odredb proti japonskim podjetjem na Sahalinu.

Boji na mongolsko-mandžurski meji se nadaljujejo in dobivajo vedno večji obseg. Po ruskih vesteh imajo Japonci silne izgube.

Rajši več
kakor premalo!

V tem so vsi složni. Podobno je tudi pri »Pravem Francku«, poznanim kvalitetnem kavnem dodatku. »Franck« daja vsaki kavi bolj poln, finejši okus in lepšo barvo. Zato vzemite pri kuhanju kave vedno dobro mero »Francka«, rajši več, kakor premalo.

Franck
KAVNI PRIDATEK

Sestanki lesnih trgovcev celiske okolice

Proti šušmarstvu in nepotrebnim taksam

Pri Združenju trgovcev za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah organizirani lesni trgovci so priredili v nedeljo 16. jul. dva važna in zelo posrečena sestanka. Prvi je bil v Mozirju, drugi pa v Radmirju. Oba sestanka sta bila dobro obiskana, na obeh sestankih pa so se tudi z enako solidarnostjo obravnavala ista vprašanja. Že samo po sebi umevno je, da se je predvsem razpravljalo o šušmarstvu, ki se zaradi nerazumljive popustljivosti oblasti do šušmarjev vedno bolj širi.

Sestanek v Mozirju

Se je začel ob 9. dopoldne ter ga je vodil namesto nujno zadržanega predsednika združenja g. Koširja podpredsednik g. Goričar. Zadržal se je vsem za udeležbo in apeliral na vse, da se trdno oklenejo svoje stanovske organizacije, ker le na ta način moremo doseči uspehe.

Predsednik lesne sekcije g. Veršec je nato poročal o pomenu skupnega dela proti šušmarjem v lesni trgovini. Omenil je tudi svoječasni sklep lesne sekcije, da se uvedejo legitimacije za nakupovalce lesa, da bi se tako lažje izvedla kontrola nad neupravičenimi trgovci. Vsi večji lesni trgovci so svojim nakupovalcem te legitimacije pri Združenju že priskrbeli, so pa še tudi taki trgovci, ki svoje nakupovalce niso združenju prijavili, dasi jih zaposlujejo. S takim ravnanjem prezirajo sklepe svoje organizacije ter škodujejo sebi in svojim stanovskim tovarišem.

Ker so se ponovno pripetili primeri, da je lesni trgovec pomagal šušmarju pred oblastmi iz zadrege s tem, da je izjavil, da je ovađen šušmar kupoval les za njegov račun, čeprav to ni bilo res, se soglasno sklene, da se bo v bodoče vsak tak lesni trgovec kaznoval z globo din 1.000— za vsak dokazan primer. Tudi se bodo taki primeri imenoma objavili v »Trgovskem listu«.

Nadalje je predsednik navedel, kako se morajo sestaviti ovadbe, da bodo imele uspeh. Čim točnejši so podatki, toliko bolj gotova bo kazen za šušmarja. Opozoril je tovariše tudi na to, da ni potrebno, da pošiljajo anonimne ovadbe, ker se take sploh ne upoštevajo. Združeno obravnava vse ovadbe strogo zaupno in nikakor ne izda ovaditelja. Sporoča tudi, da se vsak šušmarski posel sporoči pristojni davčni upravi, da predpiše ta šušmarju pripadajoči davek na pridobitni, prometnem davku in tudi na zgradarini.

Dalje poroča, da je združenje predlagalo pristojnim sodiščem, da

bi v spornih zadevah, ki se tičejo lesne trgovine, zahtevala vedno od združenja, da jim javi strokovno naobraznega ocenjevalca lesa iz vrst lesnih trgovcev.

Predsednik Veršec je nato poročal v daljšem govoru o novih uzevacah ljubljanske borze za les ter temeljito obravnaval posamezna vprašanja. Vsi lesni trgovci naj si nabavijo nove uzeance, ko bodo te dotiskane, ker bo vsak v njih našel obilo poučnega gradiva.

Poroča tudi, da je kr. banska uprava izdala tudi odlok glede žagarskega obrta, vendar te določbe ne zadovoljujejo lesnih trgovcev. Ostalo je namreč vse pri starem, tako da si šušmarji brez nadaljnjega lahko pridobijo žagarski obrt, čeprav ga sami ne izvršujejo, in tako si pridobijo pravico do lesne trgovine brez usposobljenosti dokazov.

Tajnik Coklin poroča, da je izdalo pristojno ministrstvo strogo naredbo glede dokazov posebne trgovske naobrazbe pri prijavi obrta trgovine. Radi tega priporo-

Za pravice splavariev

Nadalje poroča, da imajo lesni trgovci, ki splavljajo les do Beograda in ga tam razkladajo, v zadnjem času velike težkoče in občutne ter povsem nepotrebne izdatke. Neka nova organizacija delavcev v Beogradu je dobila namreč izključno pravico za razkladanje tovorov iz ladij in tudi za razstavljanje splavov. Za razkladanje lesa je določena posebna taksa od din 7— do din 10— za 1 m³ izloženega lesa. Ti delavci pa nimajo v lesni stroki nikakih sposobnosti in radi tega razmečejo les pri razkladanju splava križem in krazem po obali, tako da morajo po opravljenem delu zopet nastopiti splavarji sami, da sortirajo na kupe zmetani les tako, kakor to kupec zaradi lažjega pregleda in obračuna zahteva. Tako ima lastnik splava pri vsakem na ta način razloženem splavu od din 100— do din 150— popolnoma nepotrebnih stroškov.

Predlaga zato, da se združenje obrne s posebno vlogo na Zbornico in Zvezo ter pojasni ta dejstva in da se zavzame za to, da se bo preklical monopol nekih delavcev v beograjskem pristanišču, vsaj kar se razkladanja splavov tiče in da bodo te razkladali še naprej splavarji sami, ki so za to delo tudi sposobni.

Predlog je bil soglasno sprejet. Nadalje predlaga, da se naj združenje informira pri OUZD, pod kakimi pogoji bi se lahko iz-

čla posebno lesnim trgovcem, ki imajo sinove, ki bodo pozneje obrt prevzeli, da te nemudoma prijavijo združenju kot vajence in pozneje kot pomočnike, da si bodo tako priskrbeli predpisane dokaze o potrebni izobrazbi.

Podpredsednik združenja g. Goričar je nato v temperamentnem govoru ponovno pozval navzoče, da se čim bolj oklenejo svoje organizacije. Vsi stanovi so danes bolj zaščiteni kakor trgovci, ker samo v trgovsko stroko se lahko vrine vsak, tudi če nima prav nikake trgovinske prakse.

Šušmarstvo v lesni trgovini se je zelo razpaslo; to pa radi tega, ker pristojne oblasti prekrške zakona o obrtih mnogo premilo sodijo. S tarnanjem pred uradnikom se šušmarju navadno posreči, da se kaznuje z najnižjo kaznijo. Potem se pa pred trgovci javno hvali, da rad plača tudi štirikrat na leto kazen, ker je še vedno na boljšem kakor trgovec, kateremu se predpisujejo vse mogoče vrste davka in še druge dajatve.

vedlo pavšalno zavarovanje splavarjev. (Soglasno sprejeto.)

Predsednik sekcije g. Veršec opozarja, da bi bilo v interesu trgovskega naraščaja za lesno stroko, da bi dobil več teoretične naobrazbe. Pri izpitni komisiji sek-

Nagradno tekmovanje!

Trgovci mesta Maribora!

Ob »Mariborskem tednu«, ko pride v naš obmejni Maribor mnogo tu- in inozemcev iz vseh mogočih slojev, da si ogledajo ne samo »Mariborski tedenc«, temveč da vidijo obenem gospodarski in kulturni napredek mesta samega, se je Slovensko trgovsko društvo v Mariboru s sodelovanjem Združenja trgovcev za mesto Maribor in Zadrugo »Mariborski tedenc« odločilo prirediti nagradno tekmovanje za najlepša in najučinkovitejša izložbena okna. Denarni nagrad je šest in sicer po din 700, 600, 500, 300, in dve po 200. Lepa in nenagrajena izložbena okna se bodo nagradila s posebno pismeno pohvalo in objavo v časopisju.

Pogoji in vse informacije o tekmovanju se dobe v pisarni Slovenskega trgovskega društva, Jurčičeva ulica 8/1 pri društvenem tajniku Albinu Ambrožiču — telefon št. 28-48.

Gg. trgovci, ki se bodo udeležili nagradnega tekmovanja, morajo to prijaviti gornjemu društvu najkasneje do 4. avgusta, ker za-

cije se je ugotovilo, da nimajo mnogi prosilci za obrt lesne trgovine dovolj praktične in teoretične izobrazbe. Ako poznajo že prilično posebnosti lesne trgovine iz praktične strani, jim pa gotovo manjka teoretična naobrazba, saj si že pri obračunavanju lesa brez posebnih pripomočkov ne morejo pomagati. Radi tega prosimo navzoče, da preišljajo o tem, kako bi se dalo doseči, da bi se ta nedostatek, ki naraščaja zelo škoduje, odpravil.

Ker je bil dnevni red izrpan, je zaključil g. Goričar sestanek.

Zborovanje v Radmirju

Tudi to zborovanje, ki se je začelo ob 1/3, je bilo dobro obiskano. Vodil ga je, predsednik sekcije g. Veršec, ki je pozdravil zborovalce tudi v imenu zadržanega predsednika združenja g. Koširja. Dnevni red sestanka v Radmirju je bil isti ko onega v Mozirju in je tudi podobno potekal. Daljša debata se je razvila glede pavšalnega zavarovanja splavarjev ter se je končno sprejel isti predlog kakor v Mozirju.

Tudi v Radmirju so opozorili navzočni lesni trgovci na težkoče pri razkladanju splavov v Beogradu. Predsednik Veršec poroča, da se je v Mozirju sklenilo, da bo združenje pokrenilo potrebne korake, da bi se ta težkoča odpravila.

Končno sklenejo v Radmirju navzoči lesni trgovci soglasno, da se naj vsak tovariš kaznuje z globo din 200—, in sicer za vsak dokazan primer, da je kupil od šušmarja les ali da mu je les prodal v nadaljnje prekupčevanje.

Zborovanje v Radmirju je zaključil predsednik g. Veršec ob 1/17. uri.

čne naslednji dan ocenjevalna komisija z delom.

Zunanja trgovina

Iz Beograda poročajo, da se pripravljajo učinkovite ukrepi za povečanje našega izvoza v devizno državo. Morda bi bilo bolje, če ne bi že naprej poročali o »učinkovitosti« ukrepov, temveč raje počakali, kakšen bo dejanski učinek teh ukrepov. Ne se prezgodaj hvaleži!

Sestanek evropskih lesnih izvoznikov, včlanjenih v ETEC, bo dne 2. avgusta v Stockholmu.

Trgovinska pogajanja med Bolgarijo in Anglijo, ki se vodijo že več mesecev, se bodo po izjavi angleškega trgovinskega ministra v kratkem ugodno zaključila.

Romunija namerava povečati površino z bombažem zasejane zemlje od 5000 na 20.000 hektarjev.

Nov kartelni zakon je bil razglašen na Poljskem. Po novem zakonu se morajo vsi karteli skleniti pismeno in nato registrirati.

Koncem tega leta pride v Nemčijo v promet novih 100.000 avtomobilov, tako imenovanih ljudskih avtomobilov, ki bodo tako poceni, da si jih bo mogel nabaviti vsak nameščenec.

Angleško-argentinska trgovinska pogodba je bila podaljšana.

Denarstvo

Maribor potrebuje podružnico Poštne hranilnice

Ze več let zahtevajo mariborski gospodarski krogi nenehoma, da se ustanovi v Mariboru podružnica Poštne hranilnice. Kako je ta njih zahteva upravičena, dokazuje najbolj to, da je v Mariboru tudi šestkrat več lastnikov poštno-čkovnih računov kakor pa v mestih, ki že imajo podružnico Poštne hranilnice. Ne glede na to je Maribor s svojo veliko industrijo, s svojo bogato okolico in kot center naše sadne izvozne trgovine tako pomembno gospodarsko središče, da bi že samo zaradi tega morala biti v Mariboru podružnica Poštne hranilnice. Kako pomembno gospodarsko središče je Maribor, dokazuje tudi to, da je imela že Avstro-ogrška banka v Mariboru svojo podružnico, ki jo je nato prevzela Narodna banka. Od takrat pa je Maribor gospodarsko močno napredoval in danes je zahteva po podružnici Poštne hranilnice v Mariboru tem bolj utemeljena.

Ker je sedaj v vodstvu Poštne hranilnice sprememba in ker je sedaj njej na čelu mož, ki pozna potrebe našega gospodarskega življenja, upamo, da se bo sedaj ta stara zahteva tudi izvedla. Zato jo ponavljamo ter z gotovostjo računamo, da bo sedanji generalni direktor Poštne hranilnice storil to, kar je prejšnji zamudil, in dal Mariboru podružnico Poštne hranilnice.

V juniju so se povečale vloge pri hranilnicah za 17 milijonov din

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle v juniju 1939 pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah vloge na knjižice za 75 milj. na 864,4 milj., v tekočem računu za 97 milj. na 468,8 milj. in skupne vloge za 17.280.769 na 1 milijardo 133.167.972 dinarjev, torej za več kot 1 in pol odstotka. Vloge na knjižice so narasle pri 14, v tek. rač. tudi pri 14, skupne vloge pa celo pri 16 hranilnicah, torej pri večini. Tudi število vlagateljev se je pomnožilo pri večjem številu hranilnic, namreč število knjižic pri 14, število tekočih računov pri 8, skupno število vlagateljev pa pri 13 hranilnicah ter znaša sedaj 131.701.

Te prav razveseljive številke dokazujejo, da so se vlagatelji naših denarnih zavodov že pomirili in da prinašajo zopet svoje vloge v večjih zneskih v denarne zavode.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 22. julija navaja naslednje spremembe (vse številke v milijonih dinarjev):

Kovinska podloga se je povečala za 1,0 na 1.921,4.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 18,1 na 504,5.

Posojila so se skupno znižala za 45,2 na 1.774,0, in sicer so padla lombardna posojila za 50,9 na 41,5, menična pa so se zvišala za 5,8 na 1.770,0.

Razna aktiva so se zvišala za 140,6 na 2.306,2.

Obtok bankovcev je nazadoval za 22,5 na 7.054,5.

Obveznosti na pokaz so se zvišale za 65,8 na 1.888,3.

Razna pasiva so narasla za 27,7 na 261,2.

Skupno kritje se je zmanjšalo od 27,72 % na 27,60 %, samo zlato pa od 27,57 % na 27,46 %.

Obrestna mera je ostala še nadalje nespremenjena.

Nedeljkovića je treba popolnoma likvidirati, vzklika »Hrvatski dnevnik«. Sedaj, ko je moral iti dr. Nedeljković iz Poštne hranilnice, ga je treba odstraniti tudi iz vseh drugih zavodov. Ko je Poštna hra-

nilnica vložila v PAB 20 milijonov din, je postal dr. Nedeljković upravni svetnik PABA. Po istem naslovu je prišel tudi v upravni svet družbe »Silos«. Sedaj, ko je padel kot generalni direktor Poštne hranilnice, je izgubil tudi pravico, da je upravni svetnik PABA. Zato je treba dr. Nedeljkovića odstraniti tudi iz vseh drugih mest, ker sedaj itak nikogar ne zastopa.

Večina delnic Opštega jugoslovenskega bankarskega društva v Beogradu je prišla, kakor poroča

»Jugoslov. kurir«, v nemške roke. Glavni delničar tega zavoda je sedaj Deutsche Bank, ki je po priključitvi Avstrije k Nemčiji prišla v dunajsko Credit Anstalt-Wiener Bankverein, ki je imela skupno z neko belgijsko banko 45 odstotkov vseh delnic imenovane beogradske banke. Nemci so dobili večino v banki, ker so prevzeli paket delnic Böhmische Union banke, manjši paket delnic pa tudi kupili od naših ljudi.

Izkaz praške Narodne banke z

dne 23. julija navaja (vse številke v milijonih K) zmanjšanje zlate podloge za 25 na 1.722,7, znižanje valut in deviz za 3,1 na 800,7. Obtok bankovcev se je znižal za 472 na 6.199,2.

Romunska kmetijska banka je zvišala svojo glavnico od 60 na 100 milijonov lejev.

Francosko sodišče je razsodilo, da se mora vrniti zlato, ki so ga deponirali španski republikanci v Franciji, takoj španski narodni banki.

ton. Tudi v izvozu lesa in žita, ki je bil dolgo gdanjski monopol, je začela Gdynja izpodrivati starejša pristanišča. Tako je razumljivo, da je vrednost poljskega izvoza iz Gdanjska padla od 1. 1937. v 1. 1938. od povprečno 62 na 54 zlotov za tono in vrednost uvoza od 125 na 117 zlotov od uvožene tone.

Poljska trgovina skozi Gdanjsk in Gdynjo:

	1928	1934	1938
	v mil. ton		
Gdynja	1,7	6,7	8,7
Gdanjsk	8,4	5,6	6,0
	v mil. zlotov		
Gdynja	79	655	1,183
Gdanjsk	1,476	412	376

Vendar tega neugodnega položaja Gdanjska ni kriva le nasprotna poljska politika, temveč prav tako neprijazna politika gdanjskih oblasti skozi vsa leta nasproti poljskim trgovcem, ki je šele prisilila Poljsko, da si ustvari močno pristanišče v Gdynji, ki sedaj na celini zaostaja samo še za Rotterdamom, Hamburgom in Antverpom.

Gdanjsk se ima torej lastnim ljudem precej zahvaliti za slabi položaj. Sicer pa tako Gdanjsk kakor Gdynja ne zmoreta svojega prometa in je zato svobodna luka v Gdanjsku za Poljsko še vedno silno važna. Z druge strani se gdanjski poslovni ljudje dobro zavedajo, kako važni so zanje stiki s Poljsko, ki je sedaj, po propadu Češkoslovaške, njihovo edino zaledje. Trgovsko bo Gdanjsk silno trpel, ako bi ga odtrgali od tega zaledja.

Četrtnska voznina za festival slovenskih narodnih običajev

Za veliki festival slovenskih narodnih običajev, ki bo v okviru VIII. Mariborskega tedna v soboto dne 5. in v nedeljo dne 6. avgusta v Mariboru, je odobrila železniška uprava četrtnsko voznino za vse obiskovalce festivala z območja ljubljanske železniške direkcije. Obiskovalci festivala bodo uživali ugodnost četrtnske voznine le na podlagi posebne legitimacije pridelateljev festivala. Te legitimacije, ki stanejo 2 dinarja, bodo interesentom od ponedeljka dne 31. t. m. na razpolago v vseh poslovalnicah »Putnika« v Sloveniji in tudi pri vseh večjih občinah. Legitimacije bo po naročilu razpošiljala tudi neposredno Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru (naročilom je priložiti 2 dinarja v znak in frankirano kuverto za odgovor). Ugodnost četrtnske voznine za obisk festivala velja za dopotovanje v Maribor od 4. do 6. avgusta in za povratek iz Maribora od 5. do 7. avgusta. Vsa podrobnejša navodila za uporabo ugodnosti četrtnske voznine so razvidna iz legitimacije za festival.

Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo v Mariboru

bo na mestnem poglavarstvu od 1. do 20. avgusta t. l., in sicer ob nedeljah in praznikih od 9 do 11, ob delavnikih pa od 10 do 12. Vpisati se morajo vsi vajenci in vajenke ter pomočniki in pomočnice iz mesta in iz okoliških občin Pobrežje, Studenci in Košaki, ki še niso stari 18 let in še niso dovršili obrtne nadaljevalne šole. Delodajalci se pozivajo, da pošljejo šolo-obveznike takoj k vpisovanju Po navedenem roku ne bo več vpisovanja. Pri vpisu je treba predložiti zadnje šolsko izpričevalo ter krstni list in plačati običajno vpisnino.

Dobave - licitacije

Predstojništvo mestne policije v Mariboru razpisuje za dan 22. avgusta licitacijo za dobavo obleke za policijsko stražo (plašče, hlače, bluže, kape s kokardo itd.).

Pri Centralni direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu bo dne 22. avgusta ofertna licitacija za dobavo transformatorjev za drž. rudnik v Kreki.

Težave sadnih izvoznikov

Leto, bomo mogli izvažati le v klirinške države

Pred začetkom sadnega izvoza se v Mariboru vsako leto sestajajo izvozniki, da se porazgovore o bodoči kampanji. Tako so se sestali tudi v sredo popoldne v hotelu »Meran« h konferenci, ki ji je predsedoval neutrudni predsednik Združenja sadnih izvoznikov za Slovenijo g. Srečko Kranjc. Razpravam so prisostvovali izvozniki iz glavnih sadnih okolišev, navzočni pa so bili tudi izvozniki iz Čakovca in Varaždina. Konference so se udeležili tudi zastopniki producentov ter naših gospodarskih organizacij. Kmetijsko društvo za Slovenijo sta zastopala gg. dr. Kovačič in inž. Ferline, Zbornico za TOI pa tajnik g. dr. Pless.

Iz izvajanj govornikov sledi, da bomo mogli letos izvažati sadje le v klirinške države, predvsem v Nemčijo ter Češko-Moravsko. Neklirinške države letos ne bodo prevzele kaj prida naših jabolk, dasi so storjeni koraki, da bi se tudi tja prodalo čimveč sadja. Dober odjemalec za naše sadje, zlasti iz okolice Maribora, je bila doslej Francija, ki pa letos ponuja tako slabe cene, da dosegajo komaj polovico nemških cen. Iz sadne kupčije letos ne bomo prejeli mnogo deviz.

Težave so tudi v tem, da bo letos konkurenca posebno huda, ker ponujajo Nemčiji dobro in ceneno blago Italijani, Madžari in tudi Romuni. Nemčija nam je dovolila kontingent 3000 vagonov jabolk, Prizad pa je določil ceno jabolk na 20 mark za metrski stot franko jugoslovanska meja. Računati pa bo treba s tem, da bo zaradi konkurence cena najbrže popustila in da se bo moglo doseči za dobra jabolka morda le 15 ali celo le 14 mark za 100 kilogramov. Izvozna premija znaša letos 25 par za kilogram, tako da bi dobili naši

izvozniki za kilogram v Nemčijo izvoženih jabolk franko meja 3,11 dinarjev, ako cena ne popusti.

Kar se tiče Češko-Moravske, veljajo za letos iste določbe kot lani in je torej v Češko-Moravsko izvoz sadja neomejen. Glede bivše Avstrije pa zadeva še ni rešena in bo končna odločitev padla na konferenci v Berlinu, verjetno že v par dneh.

Izvoz jabolk se začne že 1. avgusta. Prizad je dal na razpolago kontingentne listine in so za severno Slovenijo pri Združenju sadnih izvoznikov že na razpolago.

Ako hočemo obdržati dober sloves našega sadja, smemo izvažati le prvovrstno in povsem neoporečno blago. Letos moramo biti posebno oprezní, ker se je v nekaterih okrajih pojavila uš San José, ki je napravila že ogromno škodo. Ker so obsejna oblastva zelo stroga, se pozivajo izvozniki, naj nikakor ne kupujejo sadja v okuženih okrajih, sicer bodo utrpeli veliko škodo in škodovali tudi drugim izvoznikom in kmetom.

Tajnik dr. Pless je v svojih izvajanjih naglasil, da je lani izvozila Slovenija dve tretjini vseh iz države izvoženih jabolk, to je 21.172 ton od 35.516 ton. Izvoz nam je prinesel lep dobiček. Zasluga za ta lepi uspeh Slovenije gre v prvi vrsti mariborskemu Združenju sadnih izvoznikov in njegovemu predsedniku Kranjcu. Zal se Narodna banka ne zaveda važnosti sadnega izvoza, ker deli kredite zelo neenakomerno. Potrebno je, da posveča Narodna banka posebnim pokrajinam pozornost po njihovih pravičnih potrebah.

Predsednik Kranjc je omenjal, da je letos Zavod za pospeševanje zunanje trgovine zvišal izvozno takso za sadje od 50 na 100 dinar-

jev za vagon, kar pomenja novo obremenitev izvoza. Izvozniki bodo razen redne takse za pregled plačevali sadnim preglednikom po 50 din za vagon, zahtevajo pa, da morajo imeti kontrolorji vso sposobnost za to važno funkcijo. Imenovati se ne smejo iz drugih vidikov, ker to mora škodovati našemu narodnemu gospodarstvu. Tega mnenja je tudi strokovni odbor za pospeševanje zunanje trgovine.

Konferenca je razpravljala še o ukrepih za spremembo nekaterih določb pravilnika za izvoz sadja in naglasila, da morajo imeti izvozniki potrebno kvalifikacijo za ta posel, kar morajo dokazati z najmanj triletno prakso v tej stroki. Končno je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, naj ostanejo glede izvoza jabolk v Nemčijo isti pogoji kot doslej, t. j. da se prodajo bruto za neto. Pravilnik pa se mora spremeniti v tem smislu, da velja kot rok za izvoz dan, ko prekorači vagon z jabolki jugoslovansko mejo.

Ne izvažajte slabega vina!

Cesto se pripeti, da skušajo iz severne Slovenije prodati ali izvažati slabo ali nedovoljeno vino. Kontrolni organ mora potem energično nastopiti, da se to prepreči. Tako je te dni kmet v okolici Ormoža prodal v Hoče in Pobrežje pri Mariboru dva sode šmarnice. Kletarski nadzornik je vino zaplenil in ga dal izliti v kanal. Severno od Maribora je hotel vinogradnik, tuj državlján, poslati v Avstrijo tri sode pokvarjenega vina. Kletarski nadzornik je dal tudi to vino uničiti, da se ohrani sloves naših štajerskih vin. Proti dotičnemu vinogradniku je bila pri državnemu pravdnístvu vložena ovadba.

Gospodarska usoda Gdanjska

Pred 400 leti naivžnejše pristanišče

Sedanji problem Gdanjska je v bistvu še vedno isti ko pred poltisočletjem. Še vedno skrbi mesto za svojo samostojnost s pomočjo naslonitve na zapad, hkrati ko dobiva ves svoj pomen iz ugodne lege in kot ključ obširnega ozemlja, nad katerim so gospodarji Poljaki. Kot glavno pristanišče ob poljski reki Visli je znal Gdanjsk pritegniti nase velik del trgovinskega prometa na Baltiku, od česar je imel velikanske dobičke in zelo obogatel. Da si obvaruje to bogastvo, je mesto skrbno branilo svojo politično neodvisnost in se v ta namen vezalo tudi s habsburškimi mesti ter s Habsburžani.

Počasi je pričel Gdanjsk odločati tudi usodo vsega Pomorja, za katero so se razvneli srditi boji, zlasti 13letna vojna, ki se je končala s poljsko zmago pri Grünwaldu. S porazom Križarjev je končno ostala provinca Poljski, Gdanjsku pa so poljski kralji priznali samoupravo. Stefan Batory je celo dovolil zvišanje carin, katerih polovico je pobiral kot davek. Iz poročila benečanskega poslanika v Parizu Petra Duoda l. 1592. je razvidno, da je imelo mesto do

500 ladij, ni pa imelo artilerije in utrdb. Papeževi poslaniki trde, da so znali diplomati Gdanjska intrigirati med dvorom in šlahto, upori pa jim niso nikdar obnesli.

Kako važen je bil blagovni promet mesta, je razvidno iz tega, da je imelo mesto monopol za izvoz žita iz Poljske na Dansko, Zelandijo, Holandsko, Flandrijo, Španijo, Portugalsko in Italijo. V uvozu so bili glavno uvozno blago kolonialni predmeti, vino idr. Finančno so bili Gdanjčani močnejši od Poljakov. Za zveze z Anglijo je značilno, da so Angleži in Danci odločno nastopili proti težnji habsburžanske Španije, da bi se utrdila v tem mestu. Nemčija pa je tu po sodbi ital. poslanika Tomasinija (l. 1920.) večkrat zapirala pot Poljakom.

Ze pred 400. leti je bil Gdanjsk tudi važnejši ko Kraljevec (Königsberg). Drugi Benečan Marko Otton poroča, da je bilo to mesto v pomorskih zadevah svobodno, v ostalem pa podložno Poljakom. Toda bilo je sovražno Italijanom, ki zato v Gdanjsku niso mogli tako uspevati ko v poljskih mestih, u-

pr. kot v Krakovu, Lvovu, Lublinu in Poznanju.

Po mirovnih pogodbah je Gdanjsk svobodno mesto pod kontrolo Zveze narodov in s poljsko carinsko kontrolo. Samo mesto ima 236.000 prebivalcev, z okolico vred, kjer so v večini Poljaki, pa ima skoraj pol milijona duš.

Gdanjska trgovina in Poljska

Pritožbe Gdanjska nad sovražno poljsko trgovinsko politiko niso popolnoma neutemeljene. Številke prometa po tonazi sicer ne kažejo zadnja leta velikega padca v poljski trgovini skozi Gdanjsk. Toda blago, ki gre skozi Gdanjsk, je večinoma blago velike teže, a majhne vrednosti, kakor premog, kovinske rude itd. Od leta 1936/37. n. pr. je izvoz poljskega premoga skozi gdanjsko luko narasel od 2,38 mil. ton na 3,56 mil. ton, izvoz drugega blaga pa je istočasno padel za 200.000 ton. In uvoz drugega blaga, razen kovinske rude, je narasel le za 88.000 ton. Istočasno pa je izvoz Poljske skozi Gdynjo, brez premoga, narasel za 55.000 ton in — brez rude — za 1,27 mil.

Davčni svetovalec

Izvedenci in pojasnilniki v davčnih zadevah

P. M. v S.

Vprašanje: Za pridobitno prijavim letno svoje dohodke po knjigah, toda davčna uprava ne prizna podatkov po knjigah za verodostojne in referent sestavi predlog za odmero po podatkih nekega meni nepoznanega izvedenca, ki je vsekakor moj sovražnik, ker njegovi podatki niti izdaleka niso točni. Prosim za pojasnilo, ali je tak predlog utemeljen.

Odgovor: Davčna oblast je dolžna, da zbere vse podatke za odmero pridobitne. Ima tudi pravico, da zasliši izvedenca. Davčni odbor ima pravico, da knjiženim podatkom ne prizna verodostojnosti in odmeri pridobitno po podatkih, s katerimi razpolaga. Davčni zavezanec pa ima pravico, da izve za osebe, ki so bile zaslišane kot izvedenci, da bi se mogel pritožiti, če so bile zaslišane take osebe, kakršne se po zakonu ne morejo zaslišati za izvedence. Pred vsem se po čl. 120. zakona o neposrednih davkih ne smejo zaslišati osebe, ki so z davčnim zavezancem (v območju istega davčnega odbora) v razmerju poslovne konkurence!

Obdačenje družbe z omejeno zavezo

Družbi J. z o. z. v Lj.

Vprašanje: Za vašo družbo niste na jasnem, ali boste za njo plačevali družbeni davek ali pridobitno. Prosite, da vam pojasnimo tozadevne predpise.

Odgovor: Finančna direkcija je v tej zadevi izdala ponovna navodila podrejenim davčnim upravam. Po teh navodilih so zavezane družbenemu davku le one družbe, ki so zavezane javnemu polaganju računov. To so razen

SLOVENIA TRANSPORT LJUBLJANA

Telefoni: 27-18, 37-18,
37-19 carinska pisarna
24-19 po uradnih urah

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovarnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

onih, ki imajo nadzorstveni svet, družbe, ki se bavijo z bančnimi posli ali s takimi posli, za katere je predhodno potrebno državno odobrenje v smislu § 3. zakona o družbah z omejeno zavezo iz leta 1906. Sem spadajo družbe, ki se bavijo z gradnjo ali eksploatacijo javnih železnic ali z izseljenskimi posli. Vse druge družbe z o. z. so po navodilih finančne direkcije zavezane plačevanju pridobitne, četudi je za njih izvrševanje potrebno posebno dovoljenje po zakonu o obrtih. Take družbe namreč niso zavezane javnemu polaganju računov.

Davščina za narodni sanitetni fond

M. J. v Lj.

Vprašanje: Pred kratkim je bila uveljavljena uredba o narodnem sanitetnem fondu, ki predvideva poseben davčni prispevek, ki naj znaša do 3% osnovnega in dopolnilnega davka. Prosite za pojasnilo, kdaj se bo ta prispevek začel pobirati.

Odgovor: Za enkrat še ni odredjeno, da bi se ta prispevek pobiral. Po naših informacijah izgleda, da se za enkrat vendar ta prispevek ne bo pobiral.

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

Trgovskemu naraščaju!

Dobro treba poznati blago!

Prva dolžnost dobrega prodajalca je, da temeljito pozna blago, ki ga prodaja. Predvsem mora vedeti, iz katerih surovin se izdeluje blago, da more kupca na to tudi opozoriti. Poznati pa bi tudi moral način, kako se izdeluje blago. Se ve! Vedeti bi moral tudi za vse razlike, ki nastanejo, če se uporabljajo surovine slabše kakovosti ali če se blago manj skrbno izdeluje. Idealno bi zato bilo, da bi si vsak prodajalec mogel v tovarni ogledati, kako se blago izdeluje, da bi mogel dati kupcu vsako zahtevano pojasnilo. Naloga pomočnikov zborov ali tudi trgovskih združenj bi morala biti, da bi organizirali ogled tovarn. Če pa že ekskurzije v tovarne niso mogoče, potem bi morale biti pomočnikom vsaj na razpolago strokovne knjige, iz katerih bi se poučili, kako se izdeluje blago, ki ga prodajajo. Brez vsakega dvoma je, da bi bili v tem primeru vsi prodajalci mnogo bolj poučeni.

Nujno potrebno je tudi, da more

dati prodajalec kupcu zanesljive nasvete, kako se popravi predmet, če se pokvari. Moral bi tudi vedeti, kako se spravijo iz blaga madeži. Sploh bi moral dati kupcu nasvete o vsem, kar je v zvezi z blagom, ki ga prodaja.

Na ta način bi dobil kupec popolno zaupanje do prodajalca in prodajalec bi imel za vse čase zvestega odjemalca. Radi priznamo, da ni lahko pridobiti si takšno poznavanje blaga. Kdor pa ima trdno voljo, si tako znanje vsaj v neki meri pridobi in potem ne bo ni kdaj pred kupcem v zadregi. Ali pa je kaj bolj mučnega, kakor če je prodajalec pred kupcem v zadregi, če mu ne more dati zahtevanega pojasnila? Saj je vendar izključeno, da bi imel kupec zaupanje v prodajalca, ki ne pozna blaga, katero prodaja.

Prva skrb vestnega in dobrega prodajalca mora zato biti, da dobro pozna blago, ki ga prodaja. Blagovnanstvo je prvi pogoj dobrega prodajalca!

Posebna miza z vzorci

Da bi olajšal strankam izbiro in prodajnemu osebju delo, je neki tekstilni trgovec postavil v trgovini mizo z vzorci.

Od vsakega blaga, ki ga je prodajal, je odrezal majhen vzorec in ga nalepil na karton. Vse te kartone je potem na mizi lepo razložil. Na vsakem kartonu je bilo napisano, kakšna je kakovost blaga, kako je blago široko, za kakšne namene je posebno prikladno, kdaj se posebno dobro podaja in seveda tudi ni bila pozabljena cena. Vsak karton je imel tudi svojo številko in stranki je bilo treba povedati le to številko in trgovec ji je mogel postreči z blagom.

Izkazalo se je, da so se stranke zelo rade ustavile pri tej mizi in marsikatera je kupila blago, ki ga sicer ne bi kupila.

Pa še drugo prednost je imel trgovec. Ker ni bilo treba vedno znova pokazati blaga, ni to trpelo in zlasti občutljivo blago je bilo s tem varovano.

★

Tudi od cestnih prodajalcev se je treba učiti

Vsak, kdor je bil kdaj na sejmu, se je mogel prepričati o spretnosti cestnih prodajalcev, kako znajo zbrati okoli sebe občinstvo in ga prepričati o prednostih in cenenosti svojega blaga. Zato ne gledati od zgoraj navzdol na te prodajalce, temveč treba se od njih kaj naučiti.

Naš izvoz v klirinške in neklirinške države

Skupno je znašal naš izvoz v I. polletju 1939 2413'8 milijona din, od česar smo izvozili v klirinške države blaga za 1468'2 milijona din ali 63'57% vsega našega izvoza.

Ves naš uvoz pa je dosegel v I. letošnjem polletju vrednost 2527'8 milijona din, od tega iz klirinških držav 1807'1 milijona din ali 71'48% vsega uvoza.

Celotno je bila naša trgovinska bilanca pasivna za 114'1 milijona din, s klirinškimi državami pa je bila pasivna za 338'5 milijona din ali za 32'1 milijona din manj ko v I. polletju 1938.

Naša trgovina z neklirinškimi državami

pa kaže naslednje lice:

Skupno smo izvozili v neklirinške države blaga za 945'2 milijona din ali 39'16% vsega našega izvoza. V I. polletju 1938. je znašal ta izvoz le 919'4 milijona din ali 36'43% vsega izvoza. Izvoz v neklirinške države se je torej letos povečal absolutno in relativno.

Uvozili pa smo iz neklirinških držav blaga za 720'8 milijona din, t. j. 28'52% vsega našega uvoza. Lani smo uvozili iz neklirinških držav blaga za 806'9 milijona din, t. j. 30'10% vsega našega uvoza. Naš uvoz iz neklirinških držav se je torej zmanjšal absolutno in relativno.

Trgovinski saldo z neklirinškimi državami je bil v I. letošnjem polletju aktiven za 112'5 milijona din, to je za 101'9 milijona več ko lani.

Naša trgovina z Nemčijo

Znatno se je zmanjšal naš izvoz v Nemčijo (skupno z bivšo Avstrijo) in sicer je nazadoval od 844'9 na 649'8 milijona din. Naš izvoz se je torej zmanjšal za 195'1 milijona din ali za 23'22%.

Naš uvoz iz Nemčije pa se je istočasno povečal od 1059 na 1108 milijona din, t. j. 49'5 milijona din.

Naša trgovinska bilanca z Nemčijo je bila letos pasivna za 458'7 milijona din, dočim lani le za 204'1 milijona din.

V češko-moravski protektorat smo izvozili lani za 228'9, letos pa za 304'4 milijona din, to je za 75'1 milijona din več. Naš izvoz iz Češko-Moravske pa se je znižal za 150'4 od 321'7 na 171'7 milijona din.

Zato je bil naš trgovinski saldo s Češko-Moravsko letos aktiven za 122'7 milijona din, lani pa pasiven za 92'6 milijona din.

Naš izvoz v Italijo

se je letos povečal od 171'3 na 240'8 milijona din, enako pa tudi naš uvoz iz Italije, ki je narastel od 205'6 na 297'0 milijona din in zato se zvišal tudi naš pasivni saldo od 34'3 na 46'2 milijona din.

Angleška motorna industrija

Število registracij vseh vrst motornih vozil v marcu 1939. je kazalo povečanje 5'58% nasproti marcu lanskega leta, za šest mesecev oktober—marec pa zvišanje za 3'87%. Izdelanih je bilo v marcu v Združenji kraljevini 56.018 motornih vozil (lani 53.903). Narasla je tudi poraba motornega olja, od 126.690.000 galon lani na 137 milijonov 720.000 galon v marcu letošnjega leta.

Leopold Kerne:

Kdaj je reklama uspešna

(Vse pravice pridržane.)

Po tem kratkem teoretičnem pregledu že vidimo, kako koristno lahko uporabimo znanje o barvah v reklamah. Barva je s človekom v nekom odnosu in ga lahko privlačuje ali pa odbija. Mladina je skoro bolj dovzetna za barvo kot za kvaliteto blaga. Vsega upoštevanja je vredna barva pri zavojnici. Kathreiner ima n. pr. domače barve, modro in rumenkasto skoro na vseh vabilnih sredstvih na ovoju, na piakatih, skledicah, postavkih. Likarji se prodajajo v blestečih, barvnih steklenicah z etiketami v bogatih barvah. Poglejmo, kako okusne so škaltice in lončki za lepotečna sredstva in premislimo, koliko bi izgubila krema, ki bi jo prodajali namesto v ličnih lila, krem in rožnatih lončkih, v preprostih belo zelenih. Odpadlo bi vse velespoštovanje, ker bi predstavljala krema le še navadno mazilo. To je samo primera z lončkom. Koliko pazljivosti moramo polagati šele na celotno barvo izložbe. Kakor zahtevamo, da so predmeti v ravnotežju, tako morajo biti tudi barve mirno ubrane v celotnem prostoru, krepki akcenti, to so predmeti in kosi, pa smotno postavljeni na najvažnejših mestih. Kadar hočemo predmet poudariti, bomo skrbeli za kontrast. Svetel predmet bomo postavili na temno ozadje, toplo barvo poleg mrzle, živo poleg mrtne. Predmet se mora po celotnem tonu ali vsaj po barvi obrisa ločiti od svoje okolice, da ga razločno vidimo kot celoto. Ravno tako tvorijo posamezni deli enotno skupnost samo takrat, če se med seboj manj razlikujejo v barvi, kakor od svoje podlage.

Kadar sta različni barvni ploskvi druga poleg druge, se barve nekoliko spremene, kajti barva učinkuje na svojo sosedo tako, kakor bi ji primešala nekaj svoje nasprotnne barve.

Rumena barva postane poleg rdeče bolj zelenkasta, rdeča barva postane poleg modre bolj oranžasta, modra barva postane poleg rdeče bolj zelenkasta, rumena barva postane poleg modre bolj oranžasta, modra barva postane poleg rumene bolj vijoličasta.

Dejstva, da se kontrasti med seboj podpirajo, je treba upoštevati zlasti pri izbiri podlage in ozadja, kjer nastopa barva v večjih ploskvah. V trgovini prikazujemo predmete, ki se po barvi ne ujemajo, ločeno, kajti ena barva lahko drugo dvigne ali pa jo ubije.

Razsvetljava.

V večernih urah so izložbe najbolj vabljive. Svetloba vabi radovedneže, ki se izprehajajo mimo v mirnejših korakih, da zadovoljijo svojemu veselju z ogledovanjem in lepe stvari jim prigovarjajo k nakupu ravno ob času, ko so zato najbolj dovzetni.

Izložba mora ustrezati dnevni in večerni svetlobi. Pri umetni razsvetljavi se predmeti zelo izpremenijo, tako glede plastičnosti, še bolj pa se izpremenijo v barvi. Umetna luč vsebuje navadno več rumene barve kot pa dnevna svetloba. Zato se nam vidijo barve drugačne kot po dnevi. Najbolj se izpremeni modra, ki vsrka rumeno luč in izgleda zato bolj temna, medtem ko postane rumena barva bolj bela, ker se zmeša s svetlobo. V tem smislu se izpreminjajo vse barve, ki vsebujejo kaj modre ali rumene. V rdeči ni omenjenih barv, zato se ta naj-

manj izpremeni. Motne barve, ružave, zelene, sive, predvsem pa tako zvane modne barve, utrpe največ pri umetni razsvetljavi. Pri vseh neštetihih barvah, ki jih dandanes uporablja industrija, je težko določiti, v katero smer se bo barva pri umetni luči izpremenila. Dve podobni modri barvi se lahko izpremenita v različnih smereh, ena udari bolj na zelenkasto, druga na vijoličasto, kar lahko povzroči nesoglasje. Te lastnosti bo upošteval predvsem manufakturst in si bo ogledal stvari pri dnevni in pri umetni svetlobi, preden jih bo namestil v izložbi. Pri prodaji bo pokazal, kako izgledajo večerne toalete v umetni svetlobi. Tudi čez dan se barve izpreminjajo, posebno ob večerni zarji, kar pa ne traja dolgo in se za izložbo tudi to ne da upoštevati.

Razsvetljava v izložbi je podobna odrski razsvetljavi in jo oskrbujemo s pomočjo reflektorjev in sufit, ki so nameščene za okvirjem, da ne slepijo in se ne vidijo. Važno je, odkod naj svetloba vpada, da se uveljavi plastika predmetov. Glavni svetlobni vir naj daje svetlobo z iste strani, s katere vpada dnevna svetloba, za katero je že ureditev izložbe preračunjena. Za omiljenje sene uporabljamo pomožne luči, ki jih namestimo na raznih krajih. Glavna združitev svetlobe, ki je usmerjena na najvažnejše mesto izložbe ne sme trpeti zaradi slabo postavljenih luči v različnih kotih. Kdor dela brez strokovnjaka, naj efekt razsvetljave dobro preizkusi, preden luči stalno namesti.

Za izložbo je važna svetloba in ne luč, ki se ne sme niti videti, razen če se v trgovini slučajno prodajajo svetilke ali kadar hočemo z lepo zasenčeno lučjo poudariti večerno prisrčnost in zbuditi željo, da bi razstavljeni predmeti krasili v večernih urah naš dom.

(Dalje prihodnjik.)

Cenik

za izvozno zavarovanje valute

Veljaven od 16. do 31. julija 1939.

III.

298. Glicerin, surov 700,
299. Glicerin za milo 750.

IV.

300. Umetna glina 220,
301. Amonijakova soda (natrijev karbonat) 150,
302. Kavstična soda (natrijev hidrat) 280,
303. Soli kisove kisline (acetat) 220,
304. Glauberjeva sol 70,
305. Kalcijev karbid 260,
306. Kalcijev cianamid (za umetno gnojilo) 110,
307. Cianamid z oljem 120,
308. Prečiščena kisova kislina 400,
309. Neprečiščena kisova kislina 260,
310. Vinski kamen (droge) 370,
311. Lepila in čevljarska smola 800,
312. Ekstrakti za strojarstvo, tekoči 310,
313. Ekstrakti za strojarstvo, suhi 450,
314. Triklorilen 420,
315. Železne barve 35,
316. Metilov alkohol 350,
317. Aceton 560,
318. Formaldehid 350,
319. Olje iz lesnega katrana 240,
320. Stoličene in zmlete kosti 90,
321. Superfosfati 130,
322. Kreozot (brez ambalaže) 4000,
322.a Papaverin in hidroklorikum 300.500,
322.b Kotarninum hidroklorikum 180.000.

V.

323. Tiskane bombažne tkanine 1900,
324. Surova preja, močena in navita 950,
324.a Surova preja, močena in poluzvita 850,
325. Surova preja, nemočena 750,
326. Preja grebenana 1250,
327. Preja česana 1350,
328. Odpadki preje, močeni 600,
329. Odpadki preje, nemočeni 450,
329.a Odpadki od jute 400,
330. Vrvi 2000,
331. Vreče iz jute 2400,
332. Svileni kokoni iz južne Srbije, sušeni 4000,
333. Svilni kokoni iz ostale države, sušeni 3500,
334. Odmotana surova svila 13.000,
335. Preja naravne svile 30.000,
336. Preja umetne svile 14.000,
337. Goste tkanine iz naravne svile 62.000,
338. Goste tkanine iz umetne svile 27.000,
339. Razna oljna cedila 14.000.

VI.

340. Usnje, barvano, krupni in podplati 3200,
341. Usnje, vrat 3000,
342. Usnje, podplatni okrajniki 2800,
343. Usnje, blank 4200,
344. Svinjsko usnje 7200,
344.a Teleče in goveje usnje 5000,
345. Krzno dragih kož 17.000.

VII.

346. Orehov furnir, m² 18.500,
347. Hrastov furnir 10.500,
348. Rezan bukov furnir 6500,
348.a Lujljen bukov furnir 1900,
348.b Hruškov, češnjev, jesenov furnir 12.500,

VIII.

Celuloza 220,
357. Karton 220,
358. Tiskovni papir 500,
359. Pisalni papir 650.

IX.

361. Steklo, belo in zeleno q 1800,
362. Steklo, motno in polbelo 1300,
363. Čaše in epruvete iz stekla 700,
364. Svetilke iz stekla 500,
365. Steklene posode (skodele, krožniki) 500,
365.a Motne steklenice 400,
365.b Brušeno steklo (kristalno) 2000.

X.

366. Ferosilicij 350,
366.a Feromangan 250,
366.b Silikomangan 200,
367. Obročno železo 650,
367.a Staro železo 400,
368. Plemenito in posebno jeklo 2000,
369. Kose 3000,
370. Srpi 1500,
371. Posode iz železne pločevine 800,
372. Emajlirana posoda 1300,
373. Verige 500,
374. Svinec v ploščah 480,
374.a Svinčev koncentrat 210,
374.b Koncentrat bakrene rude 60,
375. Surovi baker 1600,
375.a Elektrolitični baker 1750,
376. Bakrena žlindra (drozga) 115,
377. Surovi cink 360,
378.a Cinkov koncentrat 40,
378.b Antimon 950,
378.c Aluminij 1600.

XI.

379. Elektrode za pečice 275,
379.a Odpadki elektrod 80,
380. Piritove izgorine 3,
381. Prani premog 20.

(Konec.)

»Službeni list«

dravske banovine z dne 26. julija objavlja: Uredbo o spremembi uredbe za uvoz sladkorja brez carine — Pravilnik o izpitih arhivskih uradnikov kmetijskega ministrstva z nepopolno srednješolsko izobrazbo — Priznanje obrtne razslave v Ljubljani za uradno priznana razstava — Pojasnilo o oprostitvi rezervnih častnikov od vojaške službe — Odločbo o prepovedi uvoza dinarjev — Cene mešanice bencina — Popravke navodila o obrambi pred zračnimi napadi — Popravek navodil za prevzem imovine zdravstvenega sklada — Dopolnitev naredbe o prevažanju čebel na ajdovo pašo — Razne objave in razglase.

Sejmi

31. julija: v Kostanjevici, Lukovku, Smartnem pri Litiji, Semiču, Dolu pri Hrastniku, Mariboru, Pištanju, Slovenskih Konjicah.

1. avgusta: v Ormožu, Ptuj, Pišecah, Trbovljah, Dolnji Lenjavi.

2. avgusta: v Krškem, Ljubljani, Celju, Ptuj, Trbovljah, Dravogradu, Sv. Lenartu v Slov. goricah.

3. avgusta: v Črnomlju, Mokronogu, Zagorju ob Savi, Vidmu ob Savi, Turnišču.

4. avgusta: v Mariboru, Sv. Petru pod Svetimi gorami z graščino Bizelsko, St. Ilju pri Velenju.

5. avgusta: v Krašnji pri Kamniku, Krki, Brežicah, Celju, Trbovljah, Črni, Lembergu, Zidanem mostu, Križevcih okr. Murska Sobota.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kraljica Marija je prišla v četrtek popoldne v Ljubljano ter se takoj nato odpeljala na Bled. Naši kraljici iz srca želimo, da bi ji bilo bivanje v Sloveniji prijetno.

Za rojstni dan kralja Petra bo dala pošta v promet nove znamke s pomorskimi motivi. Čisti dobiček znamk se bo porabil za postavitev pomorskega muzeja.

VI. mednarodni kongres Kristusa kralja se je začel v torek popoldne v stolnici z otvoritvenim govorom škofa dr. Rozmana. Nato je bilo v Unioni slavnostno zborovanje ter je bil izvoljen za predsednika študijskih zborovanj univerzitetni profesor in bivši poslanik v Washingtonu dr. Leonid Pitamic, ki je nato v francosčini pozdravil zbor ter na kratko podal osnovne naloge kongresa. Po njegovem govoru je zbor z odobravanjem sprejel njegov predlog, da se pošljejo brzojavni pozdravi sv. očetu papežu Piju XII., Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu-namestniku Pavlu.

Študijska zborovanja kongresa so bila nato vse dni od srede do petka. Obravnavala so se vsa glavna verska vprašanja. Referirali so katoliški učenjaki iz raznih držav, vsak v svojem jeziku. Zborovanja so bila odlično organizirana in so bili vsi referati razdeljeni med zborovalce tudi v prevodih. Debata je bila živahna in sveda vseskozi stvarna in na višini.

Višek kongresa bo v petek po prihodu papeževnega legata poljskega kardinala Hlonda, ki pride danes popoldne v Ljubljano. Pripravlja se najslavnejši sprejem.

Zaradi kongresa Kristusa kralja je Ljubljana vsa oživila, posebno v večernih urah, ko zagore luči v izložbah. Ljubljanskim trgovcem

treba izreči vse priznanje za res okusno prirejene izložbe. Zato je pred izložbami tudi vedno vse polno gledalcev. Glavni naval ljudstva pa bo v soboto in nedeljo. Vsa Ljubljana je v zastavah, vse cerkve so okrašene in razsvetljene od reflektorjev, a tudi mnogo drugih hiš je okrašenih. Ljubljana preživlja v resnici lepe kongresne dneve.

Ministrskemu predsedniku Cvetkoviču je izročil na Bledu odpravnik poslov italijanskega poslanstva lento reda sv. Mavricija, s katero ga je odlikoval italijanski kralj in cesar.

Vodja nemške manjšine na Madžarskem dr. Basch je izročil vladi obširno spomenico o zahtevah nemške manjšine. Poleg kulturne avtonomije in nemških šol zahtevajo Nemci najmanj 15 poslanskih mandátov. Nadalje zahtevajo, da smejo povsod ustanoviti narodnosocialistične organizacije in javno nositi kljukasti križ. Končno zahtevajo, da madžarska vlada takoj ustavi vsako protinemško propagando v madžarskih listih. V spomenici navajajo Nemci, da živi na Madžarskem 700.000 Nemcev in ne samo 478.000, kakor navaja madžarska statistika.

Pri II. mednarodnem tekmovanju letalskih modelov za pokal Nj. Vel. kralja Petra II. v Londonu je zmagala francoska ekipa. Druga je bila angleška, 3. in 4. sta Nemčija in Jugoslavija. Skupno je tekmovalo 8 moštvo.

Od 1. aprila do 20. julija so znašali vsi naši carinski dohodki 3174 milijona din, za 0,6 milijona din več kakor je bilo predvideno po proračunu.

Prizad nakupi na dan povprečno 800 do 900 vagonov pšenice. Od začeta nove kampanje je odkupil Prizad okoli 9000 vagonov.

V Hrastniku so začeli rudarji stavkati.

Stavka v Trepči se nadaljuje. Rudniško podjetje odklanja vsako pogajanje z delavci.

Angleški kralj Jurij VI. je ustoličil za velikega mojstra prostozidarjev svojega brata vojvodo Kentskega.

Protektor Češkoslovaške Neurath je naročil praški vladi, da izdela zakon o zaplembi premoženja vseh čehov, ki so pobegnili v tujino in rovarijo proti Nemčiji.

Z izvedbo agrarne reforme v Siciliji bo prostih pol milijona ha zemlje, ki se bo razdelila med 20 tisoč kmetijskih rodbin.

V Trstu je aretirala policija družbo 20 tihotapev raznih mamil.

Med francosko in angleško letalsko družbo je bil podpisan sporazum, da se pomnože letalske zveze med Francijo in Anglijo. V bodoče bo med obema državama poleti 20 rednih letalskih zvez na dan, po zimi pa 14.

Tretjega poleta angleških bombnikov nad Francijo se je udeležilo 240 letal. Nekateri bombniki so preleteli brez pristanka 1600 milj. Vsa letala so se vrnila v določenem času. Incidenta ni bilo nobenega.

Komaj je bil sprejet zakon proti irskim atentatorjem, so ti izvršili še nove atentate. Od teh je imel najhujše posledice atentat na london-ski železniški postaji Kingscross, kjer je bilo več ljudi ubitih.

Policija v Siriji je odkrila na široko razpleteno zaroto in zaplenila velike množine orožja.

V Nemčiji se je začela propaganda, da se nič več ne pije tuji čaj. Ta se naj nadomesti s čajem iz domačih rastlin.

1651 špionažnih primerov je že letos preiskala policija v USA. Lani jih je bilo samo 250, predlani pa le 35.

Radio Ljubljana

Sobota 29. julija. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Harmoniko solo igra g. Pilih — 18.40: Rezervirano — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Rezervirano — 19.40: Nac. ura — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Koncert vojaške godbe 40. peš. polka »Triglavskega«; dirigent: višji kapelnik-polkovnik Ferdo Herzog — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: »Iz Mozartovega carstva« (plošče).

Nedelja, 30. julija: 8.00: Slavnostna glasba (plošče) — 8.45: Napovedi, poročila — 9.00: Prenos službe božje iz Stadiona — 10.30: Pilihov kvartet in citraški dueti — 12.00: Klavirski koncert (dr. Danilo Švara) — 13.00: Napovedi — 13.20: Samospevi — 14.00: Prenos reportaže spreveda katoliških organizacij na Stadion — nato prenos popoldanske slovesnosti iz Stadiona — 17.00: Skrbimo pravčasno za kislno krmo (ing. Matija Absec) — 17.30: Cimermanov kvartet in Ljubljanski pevski jazz kvartet — 19.00: Napovedi, poročila — 19.40: Nac. ura — 20.00: Slovenska pesem (plošče) — 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine (dir. Anton Nefat) — 21.30: Orgelski koncert (plošče) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Kmečki trio — Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 31. julija: 12.: Uvertura (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Harmoniko solo, igra Edvard Kovač — 14.: Napovedi — 19.00: Poročila — 19.30: Zanimivosti — 19.40: Nac. ura — 20.00: Musorgski-Rimski Korsakov: Perzijski ples iz opere »Hovanščina« (plošče) — 20.10: Volja in strast (dr. Emil Hrovat) — 20.30: Pevski zbor »Cankar« — 21.10: Friedman: Slovenska rapsodija (plošče) — 21.20: Klavirski koncert (Willy Klasen) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Pevski koncert gđc. Marije Markizetti, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — Konec ob 23. uri.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani odpira trgovcem, gostilničarjem, obrtnikom tekoče račune in daje kredite pod ugodnimi pogoji.

Naročajte »Trgovski list«!

Obiščite

MARIBORSKI TEDEN

od 5. do 13. avgusta 1939.

Polovična voznina na železnicah od 1. do 17. avgusta 1939.

VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA REVIIJA

Industrija — Trgovina — Obrt — Kmetijstvo — Velika tekstilna razstava — Tujskoprometna razstava — Gostinstvo — Vinska pokušnja — Razstava narodnih vezenin — Narodopisne razstave — Jubilejna gledališka razstava — Skavtska razstava — Razstava malih živali — Številne specialne razstave — Koncertne in gledališke prireditve — Sportne prireditve — Veselični park na razstavišču itd.

5.—6. avgusta festival slovenskih narodnih običajev.

Obiščite Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji!
Obiščite zeleno Pohorje in sončni Kozjak!
Obiščite vinorodne Slovenske gorice!
Obiščite veseli Maribor in njegovo okolico!
Mariborski teden je najlepša prilžnost za obisk naše severne meje!

Zahtevajte povsod poznane specialitete
B. MOSER, veletrgovina z vinom
BEOGRAD - ZEMUN III., Moserova ulica št. 1

● ● ●

Zastopnik za Ljubljano in bivšo Kranjsko
M. CESAR, LJUBLJANA VII., Gasilska cesta 3
Telefon 23-69

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA

KOPITARJEVA 6

*

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrake, jurnale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Šivalni stroji

s tovarniško garancijo

Trgovci popust!

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z.

LJUBLJANA

Tyrševa cesta 33

Prvovrstne svetovno znane proizvode tovarne „**MARELLI**“ (MILANO-ITALIJA) elektromotorje, ventilatorje najrazličnejših vrst, vodne črpalke itd. Vam dobavi in instalira

Mihelčič Ivan, elektrotehnično podjetje

Ljubljana, Borštnikov trg šte. 1 — telefon 27-04

Izvršuje vsakovrstne električne instalacije in napeljave za luč, moč, signale itd. Popravlja vsa v stroko spadajoča dela.

Zahtevajte prospekte in reference!

Zahtevajte in uporabljajte proizvode tovarne „**MARELLI**“!

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

istega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Iščemo sposobnih zastopnikov

za izvoz zabojev za pomaranče, rezanega lesa in vezanih plošč za Palestino in bližnji Orient. Ponudbe v nemščini na: LANDAU BROS., Trug Street 23, Tel.-Aviv, Palestina.